

Η εξέλιξη των διαπραγματεύσεων για την ανάπτυξη του διατλαντικού εμπορίου (Εμμανουέλα Πετράκη, ΜΑ Διεθνών και Ευρωπαϊκών Οικονομικών Σπουδών)

/ [Πεμπτούσια](#)

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=162939>]

3.2.2 Οι εξελίξεις την περίοδο 2014-2015

Το 2013, η έναρξη των διαπραγματεύσεων της ΤΤΙΡ έθεσε ένα φιλόδοξο στόχο για τη διατλαντική συνεργασία. Το 2014, οι συνομιλίες επικεντρώθηκαν στην τυποποίηση των κανονισμών αν και φάνηκε να είναι πιο αργές και δύσκολες από το αναμενόμενο. Οι δημοσκοπήσεις στην Ευρώπη έδειχναν ότι η πλειοψηφία υποστήριζε μια εμπορική συμφωνία σε γενικές γραμμές, αλλά διαφωνούσε με επιμέρους συμβιβασμούς, όπως τα κοινά πρότυπα για τα αυτοκίνητα ή τα τρόφιμα και το σύστημα επίλυσης διαφορών επενδυτών-κράτους. Ακόμα, η μυστικότητα των διαπραγματεύσεων τροφοδότησε τον αντίλογο χωρίς αποτελεσματική διάψευση. Επιπλέον, η οικονομική στασιμότητα ενίσχυσε λαϊκιστικά κόμματα που μάχονται κατά της παγκοσμιοποίησης, ενώ μια εμπορική καινοτομία παρέμενε ζωτικής σημασίας για την ευρωπαϊκή ανάκαμψη. Στο στάδιο αυτό οι κυβερνήσεις της Γερμανίας, της Ιρλανδίας, της Ιταλίας, των Κάτω Χώρων, της Πολωνίας, της Πορτογαλίας, της Σουηδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου εργάστηκαν σκληρότερα προς το συμφέρον διατήρησης των συνομιλιών.

Στις ΗΠΑ, ο Πρόεδρος Obama αναφέρθηκε μόνο εν παρόδω στην ΤΤΙΡ που τέθηκε σε δεύτερη μοίρα για το υπόλοιπο του έτους, ίσως επειδή δεν ήταν δημοφιλής στο κόμμα του εν όψει των επερχόμενων εκλογών. Εδώ αξίζει να σημειωθεί ότι, η μοίρα της ΤΤΙΡ συνδέεται με την ΤΡΡ, η οποία αν και βρισκόταν σε πιο προηγμένο στάδιο διαπραγμάτευσης αντιμετώπιζε επίσης δυσκολίες. Αν η ΤΡΡ αποτύχει, η ΤΤΙΡ θα είναι πιο δύσκολο να επικυρωθεί. Τελικά, η πρόκληση για τη συμφωνία ήταν η ίδια και στις δύο πλευρές του Ατλαντικού, δηλαδή η προώθηση της παγκοσμιοποίησης σε μια εποχή οικονομικής δυσπραγίας (Dennison et al., 2015).

Ο διάλογος συνεχίστηκε καθόλη τη διάρκεια του 2015, αν και προέκυψαν εμπόδια. Πιο συγκεκριμένα τον Ιούλιο, το Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα που υποστηρίζει την ΤΤΙΡ αλλά απορρίπτει την ένταξη του Investor-state dispute settlement (ISDS) στη συμφωνία. Έτσι το Σεπτέμβριο, η Επιτροπή πρότεινε ένα Investment Court System (ICS) για να το αντικαταστήσει. Στις ΗΠΑ επικρατούσε η άποψη ότι το σκάνδαλο των εκπομπών της Volkswagen μπορεί να δώσει στη συμφωνία περισσότερη ώθηση, δικαιώνοντας την αμερικανική θέση ότι οι κανονισμοί της είναι ανώτεροι των ευρωπαϊκών. Ωστόσο, πολλοί στην Ευρώπη πιστεύουν ότι το σκάνδαλο υπονομεύει περαιτέρω την εμπιστοσύνη στην ικανότητα των κυβερνήσεων να ρυθμίσουν τη βιομηχανία, και θα μπορούσε να αυξήσει την αντίθεση στην ΤΤΙΡ.

Βεβαίως, υπήρξαν και θετικές εξελίξεις. Το 2015 η αμερικανική Αρχή Προώθησης

Εμπορίου (Trade Promotion Authority TPA) επέτρεψε την εφαρμογή του «fast-track» στην ΤΤΙΡ. Το «fast-track» είναι μια ταχεία διαδικασία που επιτρέπει η νομοθεσία για την εφαρμογή μιας εμπορικής συμφωνίας που πρόκειται να περάσει από το Κογκρέσο, να διεξαχθεί με βάση ψηφοφορία ναι ή όχι. Με άλλα λόγια, το Κογκρέσο παραιτείται από το δικαίωμά του να ζητήσει τροποποιήσεις. Η διαδικασία αυτή χορηγείται μόνον εφόσον η εμπορική συμφωνία είναι σύμφωνη με τις ουσιαστικές και διαδικαστικές απαιτήσεις που προβλέπει η ΤΡΑ. Οι απαιτήσεις αυτές ορίζουν τους βασικούς σκοπούς που πρέπει να υπηρετεί η συμφωνία, αποτελώντας ένα είδος ευρείας διαπραγματευτικής εντολής προς τους Αμερικανούς διαπραγματευτές. Αν και δεν είναι τόσο λεπτομερής όσο η διαπραγματευτική εντολή που έχει λάβει η Επιτροπή για την ΤΤΙΡ, αξίζει να σημειωθεί ότι μόλις τεθεί σε ισχύ ενδεχομένως να περιορίσει τη διαπραγματευτική ικανότητα των ΗΠΑ. Παράλληλα, το Γραφείο του Εκπροσώπου Εμπορίου των ΗΠΑ (Office of the United States Trade Representative USTR) θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει τις απαιτήσεις της ΤΡΑ για να ασκήσει περαιτέρω πίεση στις συνομιλίες (Dennison et al., 2016).

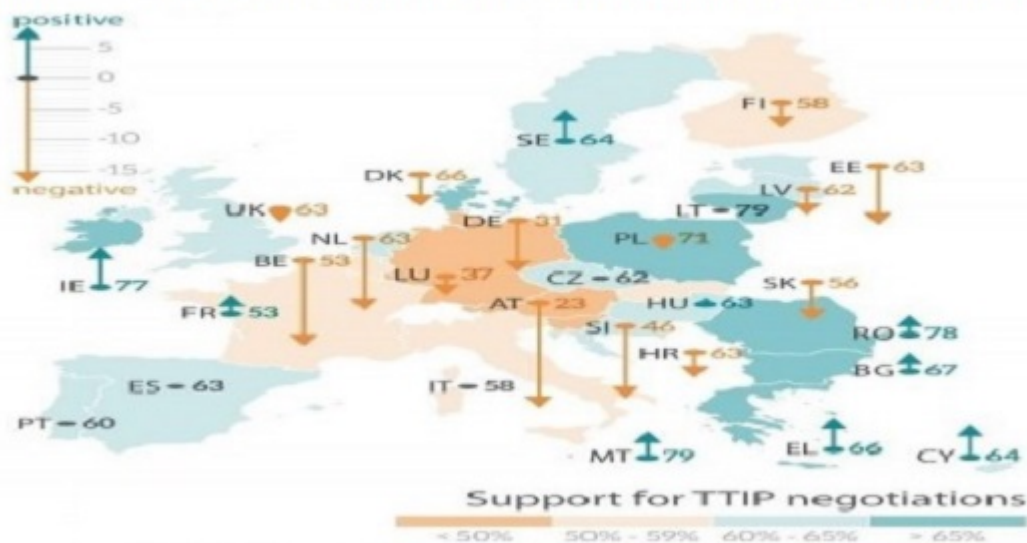
3.2.3 Κοινή γνώμη και ΤΤΙΡ

Όπως ήταν αναμενόμενο, η ΤΤΙΡ έχει προσελκύσει την προσοχή του κοινού. Μια έρευνα του Ευρωβαρόμετρου για την περίοδο 2014-2015 παρατήρησε ότι η υποστήριξη της συμφωνίας ποικίλλει σε μεγάλο βαθμό μεταξύ των κρατών-μελών, γεγονός που δυσκολεύει το έργο της Επιτροπής κατά τις διαπραγματεύσεις. Στη Γερμανία, την Αυστρία, το Λουξεμβούργο και τη Σλοβενία το επίπεδο υποστήριξης είναι κάτω από 50%. Το 2015, η υποστήριξη για την ΤΤΙΡ μειώθηκε στο Βέλγιο και τις Κάτω Χώρες περισσότερο από 10% συγκριτικά με το 2014. Επίσης υπήρξε αύξηση της αντίθεσης στη Γαλλία, την Ισπανία, και ακόμη και το ΗΒ, που αποτελεί παραδοσιακά τον ισχυρότερο σύμμαχο του διατλαντισμού. Η συμφωνία φαίνεται να αποτελεί για πολλούς σύμβολο εμβάθυνσης των κοινωνικών χασμάτων, «υπερ-παγκοσμιοποίησης» και υποταγής των δημόσιων αγαθών στα εταιρικά κέρδη. Ωστόσο, η συνολική στήριξη στην ΕΕ μειώθηκε μόνο ελαφρώς από 58% το 2014 σε 56% το 2015. Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθεί ότι η στήριξη των επιμέρους κρατών-μελών εξαρτάται από τις διαφορετικές επιδιώξεις του καθενός (Dullien et al., 2015).

Οι διαδοχικές έρευνες επικεντρώνονται στη Γερμανία. Αναλυτικότερα, το 2014 και το 2015 στις ΗΠΑ τα ποσοστά υπέρ της ΤΤΙΡ ήταν γύρω στο 50%, ενώ στη Γερμανία το αντίστοιχο ποσοστό μειώθηκε από 55% το 2014, σε 41% το 2015. Η μελέτη διαπίστωσε ότι ενώ στις ΗΠΑ ο σκεπτικισμός αφορούσε τις επιπτώσεις της συμφωνίας στις θέσεις εργασίας, το 61% των Γερμανών φοβούνται, αντίθετα, ότι η ΤΤΙΡ θα μειώσει τα κανονιστικά πρότυπα. Άλλα ζητήματα που εγείρει η ευρωπαϊκή κοινή γνώμη αφορούν τη διαφάνεια των διαπραγματεύσεων και τις

πιθανές επιπτώσεις στις δημόσιες υπηρεσίες όπως η Εθνική Υπηρεσία Υγείας στο ΗΒ, τον οπτικοακουστικό τομέα, τα περιβαλλοντικά πρότυπα και τα γεωργικά προϊόντα.

Χάρτης 3.1: Η μεταβολή της υποστήριξης της TTIP στην Ευρώπη τα έτη 2014-2015

*Πηγή Bertelsmann Stiftung, Based on Eurobarometer data, 2014-2015

Στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού, η έρευνα του Pew Research Centre βρίσκει τους Αμερικανούς να είναι ως επί το πλείστον υπέρ μιας εμπορικής συμφωνίας με την ΕΕ (53% των Αμερικανών θεωρεί μια εμπορική συμφωνία μεταξύ ΕΕ και ΗΠΑ «καλή»). Ωστόσο, οι αντι-εμπορικές συζητήσεις μαστίζουν τις προεκλογικές εκστρατείες για την αμερικανική προεδρία. Βέβαια, η TTIP δεν είναι στο επίκεντρο των συζητήσεων, αλλά η TPP παραμένει η πλέον αμφιλεγόμενη συμφωνία εμπορίου στις ΗΠΑ, κυρίως λόγω του φόβου απώλειας θέσεων εργασίας από χώρες της Ασίας (EPRS, 2016).

(συνεχίζεται)